

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

07 -08- 2017

STM/2388/2017

Sosiaali- ja terveysministeriö

Asianumero STM/2388/2017

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriön asetuksesta ionisoimattoman säteilyn väestölle aiheuttaman altistuksen rajoittamisesta

Asetusluonnoksessa määritellään, että altistuksen raja-arvot ylittävät vaativat toimenpiteet olisivat edelleen mahdollisia terveydenhuollon toimintayksiköissä. Vaatimus lääkärin määräämästä toimenpiteestä on kuitenkin korvattu toimenpiteellä, joka tehdään terveydenhuollon toimintayksikössä.

Tällä hetkellä myös kauneushoitolat tai vastaavat huoneistot tarjoavat ja toteuttavat asiakkailleen laser-hoitoja, valoimpulssihoitoja, radiofrekvenssi- ja alipainehierontoja, imeytyshoitoja ultraäänen tai sähkövirran avulla sekä suorittavat täyteaineinjektioita. Toiminnanharjoittajan on tehtävä ennen toiminnan aloittamista ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle mm. solariumliikkeestä, tatuointiliikkeestä ja kauneushoitolasta sekä muusta huoneistosta, jossa harjoitetaan ihonkäsittelyä.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtävänä on ilmoitusta käsiteltäessä ja toimintaa valvoessaan tarkastaa, ettei terveystahitoja mahdollisuuksien mukaan synny. Ihonkäsittelyyn kohdistuvia toimintoja harjoitettaessa tila ja muut olosuhteet (kuten sisäilman puhtaus, lämpötila, kosteus, melu, ilmanvaihto, valo, säteily) eivät saa aiheuta tilassa oleskeleville terveystahitusta. Toimintaan kohdistuvassa valvonnassa ja tarkastuksilla kiinnitetään huomiota lähinnä tilojen, pintojen tai välineiden puhdistettavuuteen sekä ilmanvaihdon riittävyteen.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen ei terveydensuojelulain perusteella ohjaa tai valvo toiminnanharjoittajan suorittamaa kauneushoitotoimenpiteitä tai -operaatioita. Kunnan terveydensuojeluviranomainen valvoo valtakunnallisen terveydensuojelu valvontaohjelman mukaisesti ao. ihonkäsittelyn toimintaharjoittajia kerran kolmessa vuodessa¹ (solarium kerran viidessä vuodessa). Terveydensuojelun valvontaan on laadittu valtakunnallinen valvontaohjeisto,

¹ Kunnan terveysvalvontaviranomaisen tarkastustiheys voi olla valtakunnallista valvontaohjeistoa tiheämpi tai harvempi riippuen valvontakohteeseen tehdyn riskinarvioinnin perusteella. Esimerkiksi riskinarvioinnissa huomioidaan seuraavat 9 seikkaa:

1) käyttäjien määrä, 2) toiminnan luonne ja laajuus (esim. rikotaanko toiminnassa ihoa ja vaatiiko se hygieenisia työtapoja), 3) tilat ja ilmanvaihto, 4) laitteet (esim. laitteiden puhtaanapito ja huoltoasiat), 5) henkilökunnan toimintatavat (desinfiointi ja sen seuranta, käsihygieniat, työvaatteet yms.), 6) asiakkaan tarvitsemat erityistiedot (esim. hoito-ohjeet), 7) tilojen siisteys ja siivousjärjestelyt, 8) toiminnanharjoittajan asenne ja resurssit sekä 9) aiemman valvonnan tulokset.

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 029 501 6800
kirjaamo.ita@avi.fi
www.avi.fi/ita
Postiosoite: PL 50, 50101 Mikkeli

Mikkelin päätoimipaikka
Maaherrankatu 16
Mikkeli

Joensuun toimipaikka
Torikatu 36
Joensuu

Kuopion toimipaikka
Hallituskatu 12-14
Kuopio

jossa kauneushoitoloiden, tatuointiliikkeiden ja vastaavien tilojen hygieniavaatimuksille on oma osionsa. Ohjeisto sisältää tietoa mm. tartuntojen torjunnasta, hygieenisistä työtavoista ja toimenpidetilojen pintojen puhtaudesta sekä perustietoa taudinaiheuttajista ja tartuntariskeistä.

Koska terveydensuojelun valvonta ei kata toimenpiteen valvontaa, asetuseräluonnos esittää vaativimpien, terveysriskin sisältävien hoitojen rajaamisen terveydenhuollon yksiköihin. Ongelmana tässä kuitenkin on, että laki terveydenhuollon ammattilaisista 15 § määrittää, että terveydenhuollon ammattihenkilön ammattitoiminnan päämääränä on terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, sairauksien ehkäiseminen sekä sairaiden parantaminen ja heidän kärsimystensä lievittäminen. Terveydenhuollon ammattihenkilön on ammattitoiminnassaan sovellettava yleisesti hyväksytyjä ja kokemusperäisiä perusteltuja menettelytapoja koulutuksensa mukaisesti, jota hänen on pyrittävä jatkuvasti täydentämään. Ammattitoiminnassaan terveydenhuollon ammattihenkilön tulee tasapuolisesti ottaa huomioon ammattitoiminnasta potilaalle koitua hyöty ja sen mahdolliset haitat.

Esteettisiä hoitoja ei voida pitää tämän lain mukaisena yleisesti hyväksytyinä menettelytapoina, joilla pyritään ylläpitämään ja edistämään terveyttä. Kosmeettisten hoitojen yleistyessä tarvittaisiin periaatteellinen keskustelu siitä, miten niihin liittyvät riskit hallitaan ilman, että joudutaan luopumaan lainsäädännön vaatimuksista terveydenhuollon ammattilaisille noudattaa yleisesti hyväksytyjä ja kokemusperäisiä perusteltuja terveyttä ylläpitäviä ja edistäviä menettelytapoja.

Raskaana olevien kohdalla tulee sikiön turvallisuus kyetä aukottomasti takaamaan ja täysin pidättäytyä ei-lääketieteellisestä ultraäänien käytöstä raskaana olevilla.

Johtaja

Ulla Ahonen

Aluehallintoylilääkäri

Tuula Tarkiainen

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 029 501 6800
kirjaamo.ita@avi.fi
www.avi.fi/ita
Postiosoite: PL 50, 50101 Mikkeli

Mikkelin päätoimipaikka
Maaherrankatu 16
Mikkeli

Joensuun toimipaikka
Torikatu 36
Joensuu

Kuopion toimipaikka
Hallituskatu 12–14
Kuopio